

PÁRBESZÉD A VIDÉKÉRT (FELHÍVÁS)

Nem engedhetjük, hogy a vidéki Magyarország a rendszerváltás és az uniós csatlakozás vesztese legyen.

Látjuk, hogy új erők munkálnak a világban. Látjuk, hogy az informatika csodálatos érintkezéskultúrát hozott meg nálunk és a világ minden részén. Az ismeretek elérhetőek lesznek minden faluban, de ezzel minden falu a világversenyszereplője is lesz, a mezőgazdálkodó éppúgy, mint az iparos, a tisztviselő. Látjuk ugyanakkor azt is, hogy a munkaszervezés új eszköztára a nagy igazgatási és termelési központoknak kedvez. E szabadpiaci fejlődés következtében Európa és a világ nagyvárosai és vonzáskörzetük gyorsan fejlődnek.

Ugyanakkor **felrélik a vidék visszamaradásának veszélye**. A vidéken lakó emberek életminősége gyengébb, mint a városiaké, a vidéken csökken a munkahelyek száma, elmaradottabb az oktatás, az egészségügyi szervezete. Különösen sújtja ez a veszély a mezőgazdaságból élőket. **Az európai politikusok és értelmiségiek egyik legnagyobb gondja:** hogyan segítheti előnyök juttatásával, lehetőségek teremtésével a vidéki lakosság versenyképességét. Anak a vidéki lakosságnak az erejét és helyben maradását, amelytől természeti adottságaink – a föld, a víz, az erdő, a növény- és állatvilág – karbantartását elvárjuk. Európában ugyanúgy, mint Magyarországon arra kell törekednünk, hogy **közpénzekből is ösztönözzük a befektetéseket a vidéki úthálózat, az informatikai eszközállomány, az egészségügy, az iskolaviszonyok fejlesztésére**, és segítsünk a korszerű, egészséges élelemtermelés és környezetgazdálkodás kialakításában. A **vidéki munkahelyteremtés** ma az európai politikusok és értelmiségiek legfontosabb céljai közé tartoznak.

Magyarországon is fennáll a vidék és város szembeállításának veszélye. Ezt kívánjuk megelőzni. Ha gazdag a város és szegény a vidék, akkor az egész állampolgári közösség teljesítőképessége és életminősége jelentősen leromlik, az egész ország vonzereje csökken. Ha magas kulturális szinten áll a város, de kiürülnek a vidéki iskolák, művelődési házak, templomok, akkor az egész magyar nemzeti kultúra színvonala hanyatlik, és felfeslnek az anyaország magyarságának érintkező szálai a környező államokban élő magyar-

sághoz. Ha nemzetközi szintre emelkednek nagyvárosaink ipari és kereskedelmi központjai, de tönkremegy a mezőgazdálkodás, akkor lesz ugyan néhány korszerű, és a világgazdaságban jól szereplő településünk, tájegységünk, de leromlanak erdeink, elgyomosodnak domboldalaink, tönkremegy a vízgazdálkodásunk. Pedig nekünk, itt lakó magyaroknak és nem magyaroknak a feladatunk a Kárpát-medence egész természeti világának karbantartása. Ezt senki a világon nem fogja helyettünk elvégezni. És nekünk, értelmiségieknek, politikusoknak, gazdálkodóknak – az új magyar középosztálynak – feladatunk a szállásterületünkön élő népesség egészségügyi, szociális és lelki karbantartása.

Új vidékpolitikát sürgetünk. Együttgondolkodásra kérjük politikusainkat. Mind a hagyományörző konzervativizmus, mind a vállalkozást ösztönző liberalizmus, mind a társadalmi esélyegyenlőségért küzdő szociáldemokraták megtalálják tennivalójukat egy új vidékpolitikai programban. Mint ahogy részesei lehetnek az új vidékpolitikai program kimunkálásának mind a természet- vagy társadalomkutató értelmiségiek, mind a helyi társadalom igazgatásában dolgozók vagy a szociálisan elkötelezett egyházi személyek. A vidékpolitika nem tárcaügy, hanem **alapvető szempont a kormányzati politika egészében**. A vidék előnybe juttatása – mind a munkahelyteremtésben, mind az oktatásban, az infrastrukturális és egészségügyi hálózat építésében, sőt a tudománypolitikában is – kiindulópont a társadalomról való gondolkodásban. **Ezért is új társadalmi szerződést ajánlunk a politikai elitnek.** Készítsen elő **vidéktámogató politikai alapelveket**. Ezen Alapelvek legyenek kötelezőek már a következő évi költségvetési tárgyalásokon, és épüljenek be a 2007–2013 közötti európai fejlesztési tervbe. Javasoljuk a kormánynak, hogy ezen alapelvek minél előbbi kidolgozásával bízva meg a vidékpolitikában érintett civil szervezeteket (kamarákat, érdekegyeztető tanácsokat, megyei, városi és falusi önkormányzatok képviselőit és a tudományos köztisztviselőket).

Glatz Ferenc
a Nemzeti Föld- és Vízgazdálkodási
Stratégiai Bizottság elnöke

100 ÉVES A MAGYAR-FIG¹ KAPCSOLATFELVÉTEL

Az 1878. évi párizsi világkiállítás alkalmával (mely öt hónapig tartott nyitva) sok ország szakemberei gyűltek időnként egybe. Ezt a kedvező lehetőséget használta fel a Francia Földmérők Egyesülete (Association Geometres des Francais), amikor „nemzetközi geometergyűlést” szervezett. Ezen több európai állam gyakorlati földmérői vettek részt. Az egyes államok részéről: Anglia 4, Németország 2, Belgium 11, Franciaország 45, Olaszország 1, Spanyolország 1 és Svájc 6 fővel volt képviselve [5].

A találkozóra július 18–22. között került sor a francia földmérők központi székházában, Párizsban. A tanácskozás célja egy nemzetközi földmérő szervezet létrehozása volt, de ezt akkor nem sikerült elérni, mert a részletkérdésekben nem tudtak megegyezni. A fran-

Dobrovics Győző (Bartha Zoltán grafikája)

ciák két évvel később, 1880-ban ismét kísérletet tettek egy újabb nemzetközi találkozó megrendezésére, de a csekély érdeklődés miatt azt nem lehetett megtartani [4].

A többszöri sikertelen próbálkozás után hosszabb szünet következett. 25 évvel később, 1905-ben a belgák Liegeben hívtak össze nemzetközi föld-

mérő találkozót. Ezen magyar részről a Háromszög-elő Hivatal akkori főnöke, a franciául kitűnően beszélő Dobrovics Győző² vett részt. A találkozón a megjelentek megállapodtak abban, hogy Brüsszelben, 1910-ben megrendezésre kerülő világkiállítás alkalmával ismét kísérletet tesznek egy nemzetközi szervezet létrehozására [7].

A világkiállítás idejére a belga geometerek szövetségének sikerült törekvésehez a belga kormány támogatását is megszerezni. A nemzetközi konferencián – melyet 1910. augusztus 6–10. között rendeztek Brüsszelben – 11 ország mintegy 100 fővel képviseltette

magát. Itt újra szóba került egy nemzetközi szervezet létrehozásának szükségessége, de a felmerült nézeteltérések miatt a megalakításra most sem került sor [4].

Az első világháború (1914–1918) miatt ismét hosszabb szünet következett. 1925. májusában újra a franciák voltak a kezdeményezők. Meghívókat küldtek szét egy nemzetközi „megbeszélésre”, amely Párizsban, 1926. január 27-én jött létre. Ezen a résztvevő országok határozatot hoztak a FIG megalakítására. Úgy rendelkeztek, hogy a Szövetség 3. nemzetközi kongresszusát Párizsban, 1926. október 15–18. között, a Palais Royal-ban rendezik meg. Fontos tényező volt, hogy a rendezvényt a kormány és a Népszövetség (az ENSZ elődje) is támogatta. Azért lett ez a kongresszus a harmadik, mert az 1878. évit alakulónak, az 1910. évit pedig második nemzetközi találkozóknak nyilvánították [5].

A 3. kongresszus mind méreteiben, mind szervezettségében messze túlhaladta az előző kettőt. A kongresszuson 22 állam mintegy 280 résztvevővel képviseltette magát. Magyarország részéről a tanácskozáson Szilágyi Béla min. tanácsos, az Állami Földmérés akkori főnöke vett részt. A kongresszusi megnyitó után a küldöttek négy bizottságban folytatták munkájukat. A záróülésen elhatározták, hogy ezután szabályos időközönként: négyévenként nemzetközi kongresszust tartanak [5].

A 4. kongresszuson – melyet 1930. szeptember 10–14. között Zürichben tartottak – már népes magyar küldöttség jelent meg: Oltay Károly, Szilágyi Béla, dr. Tárczy-Hornoch Antal, Medvey Aurél, Vöröss József és dr. Hankó Géza személyében. Ezen a kongresszuson minden eddiginél többen, 33 ország 550 küldöttel képviseltette magát. Előnyös volt, hogy közvetlenül a Nemzetközi Fotogrammetriai Kongresszust követően rendezték meg. A küldöttek végül úgy döntöttek, hogy a következő (ötödik) kongresszust 1934-ben, Londonban fogják megtartani [6].

A magyar földmérők az akkori nehéz gazdasági helyzetből (világválság) fakadó szűk pénzügyi keret miatt az 5. londoni (1934) és a 6. római (1938) kongresszus munkájában már nem tudtak részt venni. 1939–1945 között, a II. világháború alatt, egész Európában szüneteltek a nemzetközi szakmai találkozások.

A háború után Európa az újjáépítéssel volt elfoglalva. Hazánk – mint ismeretes – a nyugattól való elszigetelődés útján járt. Így sem a Lausanneban, 1949-ben megrendezett 7., sem pedig a Párizsban, 1953-ban megrendezett 8. kongresszuson nem jelenhetett meg magyar delegátus.

Áttörést jelentett 1956 tavaszán a Geodéziai és Kartográfiai Egyesület (GKE) megalakulása, melynek első főtitkára, Raam Frigyes főmérnök javaslatára az

1) A FIG = Federation Internationale des Geometres = Nemzetközi Földmérő Szövetség, mely nem azonos a Nemzetközi Geodéziai Szövetséggel, amit a szakirodalom régebben Nemzetközi Földmérési Szövetség néven emlegetett [8, 9]. Ez utóbbi ugyanis az 1862-ben alakult Közép-európai Fokmérési Szervezet jogutódja, és kizárólag felsőgeodéziai kérdésekkel foglalkozott.

2) Dobrovics Győző 150 évvel ezelőtt, 1855-ben született Szombathelyen. 1903-tól nyugdíjazásáig (1919) a Háromszög-elő Hivatal főnöke volt. 1931-ben halt meg Alsóörsön, és ott is temették el [7].

Egyesület célul tűzte ki, hogy újra felveszi a kapcsolatokat a nemzetközi szervezetekkel, így a FIG-gel is. Ez meg is történt 1958-ban, Hollandiában, a 9. kongresszuson. Ettől kezdve napjainkig a magyar földmérők aktívan vesznek részt a FIG munkájában. Erről a kedves olvasó személyesen is meggyőződhet, ha át nézi szaklapunk korábbi számait [1].

A magyar földmérők nemzetközi kapcsolat-felvételének 100. évfordulóján emlékezünk most tisztelettel mindazokra a korábbi szakemberekre, akik igyekeztek mindent megtenni annak érdekében, hogy a magyar földmérés és térképészet – nemzetközi viszonyok között – kivíjja magának az őt megillető helyet.

Dr. Székely Domokos

IRODALOM

1. *Raum Frigyes*: A FIG és a magyar földmérés (Geod. és Kart. 1999/9)
2. *Raum Frigyes*: Kruspér István és a „méterkonvenció” (Geod. és Kart. 1999/9)
3. *Raum Frigyes*: A földmérés története (Székesfehérvár, 1995)
4. *Rédey István*: A geodézia története (Bp. 1966)
5. *Szilágyi Béla*: A Földmérők Nemzetközi Szövetségének 3. kongresszusa (Geod. Közl. 1927/1–3)
6. *Szilágyi Béla*: A Földmérők Nemzetközi Szövetségének 4. kongresszusa (Geod. Közl. 1931/1–3)
7. *Bendefy László*: Dobrovics Győző élete (Geod. és Kart 1969/3)
8. *Szudakov, Sz. G.*: A Nemzetközi Geodéziai Szövetség (Geod. és Kart, 1958)
9. *Regőczy Emil*: Hogyan kapcsolódott be Magyarország a nemzetközi geodéziai munkákba? (Földm. Közl. 1954/3)
10. *Raum Frigyes*: A Nemzetközi Geométer Szövetség 9. kongresszusa (Geod. és Kart. 1959/1)

PROF. INGRID KRETSCHMER ÜNNEPLÉSE BÉCSBEN

Hatvanöt éves az osztrák kartográfia nemzetközileg elismert képviselője, a Bécsi Egyetem térképész-földrajzos egyetemi tanára, *Ingrid Kretschmer* professzor asszony. A jeles évfordulót a kollégák és tanítványok szervezésében 2004. november 26-án, a Bécsi Egyetem Földrajzi és Regionális Kutatások Intézete által rendezett ünnepélyes tudományos ülés tette emlékezetessé. Az egyetem felolvasótermét *Kretschmer* asszony kollégái és barátai mellett a szép számmal megjelent tanítványok és egyetemi hallgatók töltötték meg. A külföldi vendégek között külön köszöntöttek

Milan Konečný, a Nemzetközi Térképészeti Társulás (ICA) elnökét, *Hans-Uli Feldmann*t, a Svájci Kartográfiai Társaság elnökét és *Klinghammer István*t, az Eötös Loránd Tudományegyetem rektorát.

Az ünnepeltet előbb a kollégák és munkatársak képviselőjében *Wolfgang Kainz* professzor és a Földrajzi Intézet igazgatója, majd az egyetem dékánja, végül az Osztrák Földrajzi Társaság alelnöke, *Christian Saudacher* tisztelte meg rövid köszöntővel. Az ezt követő laudáció – amelyre a szervezők a berlini *Ulrich Freitag* professzort kérték fel – azután részletesen is ismertette az ünnepelt eddigi életútját.

Ingrid Kretschmer 1939-ben született Linzben. A gimnázium elvégzése után – mintegy a Duna folyását követve – tanulmányait a bécsi egyetemen folytatta.

Kretschmer prof. asszony előadás közben

Földrajz és néprajz szakos hallgatóként itt került először kapcsolatba a térképészettel. Diplomamunkáját 1965-ben a tematikus kartográfiai kifejezésformák néprajzi alkalmazásáról írta, és ez a munkája lett az első a mára több mint kétszázötven (!) tételre terjedő publikációs jegyzékében. *Kretschmer* asszony

akadémiai karrierje a bécsi egyetemen ekkor indult, és az *Erik Arnberger* vezetésével működő kartográfiai tanszéken kezdődött.

A habilitáció után 1975-től már docensként oktatót, és kutatót. Az osztrák Néprajzi Atlasz munkatársaként elsősorban továbbra is a tematikus térképészet kérdéseivel foglalkozott, de érdeklődése már ekkor is megnyilvánult az elméleti kartográfia és a kartográfia-történet területén. 1975-ben jelent meg a „Die Kartographie und ihre Randgebiete” című enciklopédia topográfiai térképészetet tárgyaló kötete, amelynek *Arnberger* professzorral társszerzője volt. Két évvel később *Ingrid Kretschmer* szerkesztette a professzor 60. születésnapjára kiadott, elméleti kartográfiai tanulmányokat tartalmazó kötetet (Beiträge zur theoretischem Kartographie, 1977). A következő évtizedben az Ausztriában – nem utolsósorban éppen neki köszönhetően – egyre intenzívebbé váló kartográfia-történeti kutatások foglalkoztatták. Ezek eredményeként 1986-ban jelent meg az *Ingrid Kretschmer*, *Johannes Dörflinger* és *Franz Wawrik* szerkesztette Kartográfia-történeti Lexikon (Lexikon zur Geschichte der Kartographie) két kötet, amely a szerteágazó szakterület máig egyetlen megbízható és nemzetközileg ismert összefoglalása.

A bécsi „kartográfia-történeti triumvirátus” együttműködése több rangos szakmai találkozó színhelyévé tette Bécsset, amelyek közül kiemelkedik az 1995-ben megrendezett, emlékezetes 16. Nemzetközi Kartográfia-történeti Konferencia. Ugyanebben az évben látott napvilágot az 1561-től osztrák kiadásban megjelent atlaszok teljes katalógusaként az *Atlantes Austriaci* című munka. Időközben *Kretschmer* asszony munkáját számos elismeréssel honorálták hazájában és külföldön is. Utóbbiak közé tartozott, hogy 1993-ban a londoni *Imago Mundi* igazgatójává választották. 1995-től az Osztrák Földrajzi Társaság Térképészeti Szakosztályának elnökeként, 1997-től a Társaság elnökeként, 2004-től alelnökként a német nyelvterület szakmai folyóiratában, a *Kartographische Nachrichten* rendszeresen tudósított az Ausztriában, illetve a szomszédos országokban történekről. Az elmúlt évtizedekben aligha volt Közép-Európában olyan számottevő kartográfiai rendezvény, amelyen – az 1988 óta egyetemi tanárnak kinevezett – „Frau Professor *Kretschmer*” nem szerepelt az előadók vagy a résztvevők listáján. Utóbbi minőségében rendszeres hozzászólója volt az előadásokat követő vitáknak, enciklopédikus tudása és kitűnő érvelő készsége emlékeztetése tette hozzászólásait. *Ingrid Kretschmer* rendkívül felkészült, széles látókörű, elméleti és gyakorlati téren egyaránt tapasztalt, kitűnő előadóként, lelkes, szakmáját szerető kartográfusként ismeri a nemzetközi térképész szakma. Tudása mellett lelkesedését is át tudta adni számos tanítványának, akik egybehangzóan kiemelik emberi magatartását is.

Kretschmer professzor asszony a magyar térképészeti eredményeiről rendszeresen tudósított a német és a nemzetközi szakmai fórumokon, mindig támogatta, segítette, és bátorította a magyar kollégák és intézmények kapcsolatteremtését. Neve Magyarországon sem ismeretlen, hiszen rendszeresen ellátogatott a hazai társintézményekbe, előadásokat tartott, és publikált. A közös osztrák-magyar múlt a kartográfia-történet területén is számos szakmai együttműködési lehetőséget kínál, amelyre *Kretschmer* professzor asszony mindig hajlandó. 2001-ben, *Kogutowicz Manó* születésének százéves évfordulóján, az Eötvös Loránd Tudományegyetemen rendezett emlékülés előadójaként, legutóbb tavaly decemberben a budapesti Nemzetközi Kartográfia-történeti Konferencia bíráló bizottságában köszönthettük Magyarországon.

A szakmai életút bemutatását követően *Kurt Brunner* professzor (Universität Bundeswehr, München) előadását hallgatták meg a résztvevők. A „Karten als Klimazeugen” című a térképészeti módszer különleges alkalmazását mutatta be a globális problémák 21. századi tanulmányozásában. Az alpesi és sarkvidéki

mintaterületeken a térképészeti dokumentumok alapján bizonyíthatóan kimutatható az aggasztó méreteket öltő gleccser-olvadás jelensége, amelyet az első pontos, topográfiai felmérésektől adatokkal is nyomon követhetünk. A régi térképek így olyan adatforrásokká válnak, amelyeket a mai informatikai rendszereink képességeit kihasználva, a jövőbeli változások előrejelzésére használhatunk.

Az ünnepség záróakkordjaként az ünnepelt számára készített meglepetést, a *Wiener Schriften zur Geographie und Kartographie* 16. kötetét mutatták be a szerkesztők: *Wolfgang Kainz*, *Karel Kriz* és *Andreas Riedl*. Az „Aspekte der Kartographie im Wandel der Zeiten” címmel megjelent és *Ingrid Kretschmer* professzornak ajánlott, 350 oldalas ünnepi kötet harmadik tanulmányt tartalmaz, és hűen tükrözi az ünnepelt szakmai tevékenységét, nemzetközi elismertségét. A szerkesztők megtisztelő felkérésére itthonról *Klinghammer István* és *Török Zsolt* írhatta a hazai térképész szakma elismerését is jelképező tanulmányokat.

Dr. Török Zsolt

ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék

GALILEO INFORMÁCIÓS KÖZPONT LENGYEL-ORSZÁGBAN

A Lengyel Tudományos Akadémia Úrkutatási Központjában, 2004-ben létrehoztak egy szervezetet Galileo Point névvel, amelynek feladata az európai navigációs műholdrendszerrel, a Galileoval kapcsolatos információk terjesztése, konferenciák szervezése, alkalmazásfejlesztő csoportok összefogása, pályázataik segítése. Ezen kívül tanácsadói szerepet is vállalnak a Galileoval kapcsolatos lengyel stratégiai kormánydöntések előkészítésében. A Galileo Point a Lengyel Úrkutatási Iroda részlege önálló személyezettel. Az EU 6. Keretprogramjában elnyert „GalileoApp” projekt keretében jelentős pénzügyi háttérrel is sikerült biztosítani tevékenységükhöz. Vezetője *dr. Janusz Zielinski*, az Úrkutatási Központ osztályvezetője. A projekt különlegessége, hogy a lengyel felhasználókön kívül az új EU tagok potenciális érdeklődőit is megcélozza. Ezért a projekt tanácsadó testületébe külföldi szakértőket is meghívtak, közöttük Magyarországról e sorok íróját. A testület legutóbbi ülését Münchenben tartotta 2005. március 8-án a bajor királyok Residence nevű palotájában.

Az elmúlt évben a GalileoApp három jelentősebb konferenciát szervezett. Ilyen volt a 2004 júniusában

megtartott „Nemzeti Galileo Információs Nap” Varsóban, nagy média figyelem mellett, mintegy 130 résztvevővel. 2004 szeptemberében nemzetközi EGNOS workshopot rendeztek Krakkóban, melyen magyar résztvevő is volt, a BME-n működő EGNOS testbed

A GalileoApp tanácsadó testület elnöke prof. Günter Hein, és a projekt vezetője prof. Janusz Zielinski

képviselésében. A harmadik rendezvényre 2004 novemberében került sor Varsóban „Európai Műhold-Navigációs Együttműködési Nap” címmel. Ez utóbbinál elsősorban nyugati és lengyel ipari együttműködések létrehozása, elősegítése volt a cél. Mintegy 20 lengyel magánvállalkozás regisztráltatta magát.

Egyéb események között beszámoltak arról, hogy nagy protokolláris ceremónia közepette szeptemberben, ESA együttműködéssel Varsóban üzembe állítottak egy EGNOS követőállomást (RIMS – Ranging and Integrity Monitoring Station) – az első Kelet-Közép-Európában. A tanácsadó testület ülésén elismerést váltott ki a lengyel „Geodeta” című lap kezdeményezése, amelynek során egy „Navy” című 16 oldalas színes bulletin mellékletet publikálnak minden hónapban GPS és Galileo témában. Létrehozták a Galileo Point saját honlapját <http://galileo.kosmos.gov.pl> címen.

2005-ös terveik között szerepel az „Európai Galileo Információs Napok” megrendezése Rigában (Lettország) május 12–13-án, együttműködésben a Lett Egyetem Geodéziai és Geoinformatikai Intézetével (részletek a Galileo Point honlapján). A következő EGNOS workshopot a Gdyniai Hajózási Egyetem Navigációs és Hidrográfiai Intézetben, Gdyniában (Lengyelország) rendezik október 27–28-án (www.egnos-workshop.com).

Megállapítható, hogy az új EU tagországokban fokozódik az érdeklődés a műholdas navigáció alkalmazásai iránt, nemcsak a magánszférában, hanem a kormányzati szervek részéről is. A Galileo rendszer létrehozása és működtetése komoly nemzetközi együtt-

működést igényel. Az alkalmazások területén azonban az egyes országok lokális feladata és felelőssége a megoldások keresése, a potenciális alkalmazók tájékoztatása, képzése, felkészítése az új technikai lehetőségekre.

Dr. Fejes István
FÖMI Kozmikus Geodéziai Observatórium
fejes@gpsnet.hu

TÉRKÉPEK A WEBEN

Az Internet térhódításával lehetővé vált, hogy nagy mennyiségű képi információhoz juthassanak az érdeklődő felhasználók egy-egy témával kapcsolatban. A különböző képek és grafikák mellett természetesen a térképek is megjelentek, mint elérhető információ a weben.

Mára már számtalan formában és formátumban találkozhatnak az érdeklődők térképekkel, kérdés viszont, hogy mekkora a tényleges igény az Internetet használók körében a térképekre, illetve hogy milyen jellegű térképek a legkeresettebbek.

A kérdés megválaszolásához segítségként a www.startlap.hu 2004. évi statisztikáit hívtam segítségül. Elsőként azt érdemes behatóolni, hogy napi szinten átlagosan hány ember látogatja Magyarországon a legnépszerűbb internetes oldalakat (Index, Origo, Startlap). A 2004. évi látogatottsági adatok alapján az összes oldal egyedi látogatottsága a három oldal esetében a következő volt:

Origo kb. 420 000 fő/nap, Startlap kb. 270 000 fő/nap, Index kb. 180.000 fő/nap. (Ezek természetesen átlagértékek. Napi szinten 20 000 fő körüli ingadozással lehet számolni mindegyik oldal esetében, pozitív és negatív irányban is.)

A közölt adatok nem jelentik azt, hogy egy ember csak az egyik vagy másik oldal linkjeire kattintott rá: akár mindhárom oldalt is látogathatja egy nap, ezért az adatokat semmi esetre sem szabad úgy értelmezni, hogy az az internetezők számát is jelölné egyben. A valóságban a három oldalt látogatók száma ennél lényegesen alacsonyabb lehet.

Ennek megállapításához segíthet adalék információként, hogy az említett oldalakat hány ember állította be kezdőoldalként a böngészőjében. Ezek az adatok szintén átlagszámok a 2004-es évre vonatkozólag:

Startlap kb. 180 000 fő, Origo kb. 140 000 fő, Index kb. 95 000 fő. Ezek a számok már lényegesen közelebb állnak a három oldalt valójában látogatók számához. Mégis nem feltétlenül csak azok látogatójak az oldalakat, akiknél ezek a kezdőoldalak.

A három legnépszerűbb magyar internetes oldal látogatóinak száma valószínűleg az egyedi látogatottsági szám és a kezdőoldalként beállított száma közötti érték lehet.

Kérdés, hogy ennek a több százezer főt kitevő internetező tábornak mennyire jelentenek fontos és keresett információt a térképek. Az oldalakat látogatók mekkora része használja a webes térképeket?

A Startlap részletes statisztikát vezet a saját oldalainak heti és havi látogatottságairól. Jelenleg már több mint 2700 különböző témakört (utazás, sport, történelem, térképek stb.) felölelő lap készült el a Startlap részeként. Az elkészült oldalak közül a látogatottsági adatok alapján 2004 májusában a térkép.lap.hu (mely a térképek gyűjtőlapja a Startlapon) a negyedik leglátogatottabb oldal volt. Közél százezren kattintottak erre az oldalra május hónapban. A térképeket a társkereső, az újság és a játék lapok szorították le a dobogóról. (A társkereső lap látogatottsága nagyságrenddel verte az utána következőket. Havi szinten a kétszázszáz is meghaladta az ezt az oldalt látogatók száma.)

A Startlap, a látogatottsága mellett, méri a legnépszerűbb keresőszavakat is. Ebben a kategóriában a térképek már egyértelműen dobogós helyezést értek el. Hol második, hol harmadik helyen állt a „térkép” szó a legnépszerűbb keresett szó „magyar” mögött.

A legnépszerűbb tíz keresőszó között szerepel még egy fontos szó, mely jelzés értékű lehet, hogy milyen jellegű térképre van nagy igény. A „Budapest” szóra keresők száma a keresőszavak listáján általában az ötödik és a tizedik hely között mozogott a 2004-es év során. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy minden Budapestre kereső érdeklődő térképet keresett volna, de jelentős részük térképet vagy térképet is keresett a fővárosról.

Ebből a szempontból érdemes röviden megvizsgálni a Startlapon a terkep.lap.hu-n található Budapest térképeket. Összesen hét db Budapest térképre mutató link található itt. Megjelenésükben, kezelhetőségükben, kivitelükben és funkcióikban eltérő jellegűek, de egy közös jellemzőjük van, hogy mindegyik évekkal korábbi állapotokat tükröz. Elég csupán egy példát említeni: a 2003 márciusában felépült Asia Center az említett oldalon található Budapest térképek egyikén sem szerepel.

A látogatottsági adatok mutatói azt jelzik, hogy az internetező körében a térképekre igen nagy a kereslet. Ugyanakkor ma a weben található térképek aktualitása sokszor kétségeket ébreszthet a felhasználóban.

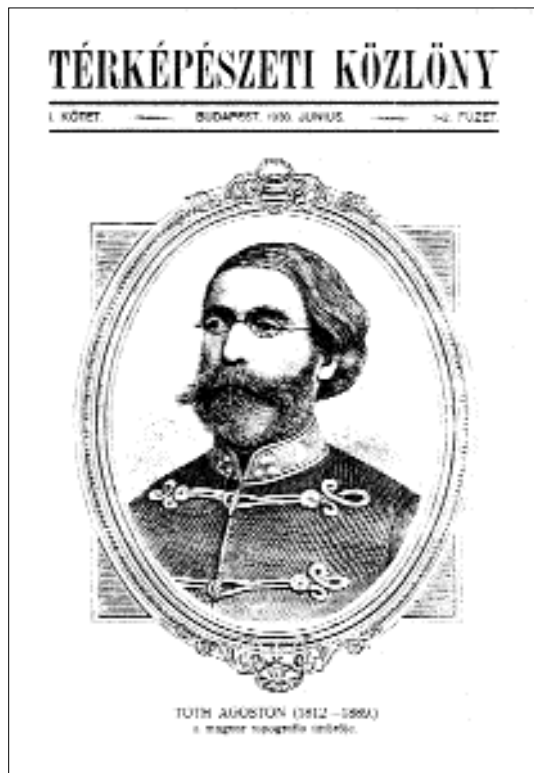
Mihályi Balázs
MTA SZTAKI

Operáció Kutatás és Döntési Rendszerek Osztály

75 ÉVEL EZELETT JELENT MEG A TÉRKÉPÉSZETI KÖZLÖNY

A magyar királyi Állami Térképészeti Intézet irányítói, élükön *Kruttschnitt (Medvey) Aurél* intézményvezetővel, 1930. év elején elhatározták, hogy időszakos

flyóiratot indítanak. Az első szám beköszöntőjében – mely 1930 júniusában jelent meg – a szerkesztőség a következő meleg szavakkal ajánlotta a kiadványt az olvasóknak:

„Az Állami Térképészet... tíz év alatt (az 1919–29 közötti időszokról van szó – az író megjegyzése) a semmiből alakult, ... és eredményes működésével... a magyar térképészet elismert, magas színvonalra emelkedett.

Az elért eredmények köteleznek! S elsősorban kötelez az a meleg érdeklődés, amellyel Intézetünk munkásságát a szakmai körök és a nagyközönség osztatlan figyelme kíséri. Ezt az érdeklődést óhajtja az Intézet viszonzni, ébren tartani, és tovább fokozni amedőn közleményei sorozatát megindítja, s bennük működéséről rendszeresen beszámolni szándékozik.”[1].

Az első szám szerzői között olyan nagyságokat találunk, mint dr. *Imrédi-Molnár László*, dr. *Hankó Géza*, dr. *Fasching Antal*, *Kruttschnitt Aurél*, *Lendvay Károly*, dr. *Strömpl Gábor*, dr. *Albán Imre* és *Szűts Lajos*.

A tudnivalók és az előfizetési feltételek között a következőket olvashatjuk:

„A Térképészeti Közlöny időnként megjelenő füzetek sorozata. Minden füzet 3–4 ív terjedelemben, számos kép-, és térképmelléklettel jelenik meg... Egy négy füzetből álló kötet előfizetési ára 8,- Pengő, diákok, katonák, és a Magyar Fotogrammetriai Társaság tagjai számára: 6,- Pengő... Munkatársakat szívesen látunk,... a megjelent dolgozatokat díjazzuk,... nyomtatott oldalanként 5,- Pengőt fizetünk.”¹

A Térképészeti Közlönyök általában három részből álltak. Az első volt a hivatalos rész. Ebben a részben évről-évre beszámoltak az Intézet geodéziai, fotogrammetriai, és kartográfiai munkáiról. A második rész tartalmazta a szakkikkeket, tudományos dolgozatokat. Ebben a részben – kiváló szakemberek tollából – igen értékes tanulmányok jelentek meg, melyek időállóságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy számosan – főleg szakmatörténeti írásaikban – ma is hivatkoznak rájuk.

A harmadik rész volt a szemle. Itt találhatjuk a kongresszusi tájékoztatóktól kezdve, a külföldi tanulmányúti beszámolókon át, a szakkönyvek és szakfolyóiratok ismertetéséig mindazt, ami a korabeli olvasó érdeklődésére számíthatott.

A Közlöny évente általában egyszer (néha kétszer) jelent meg, 100–150 oldal terjedelemben. A háborús évek alatt – már mint a Honvéd Térképészeti Intézet kiadványaként – összesen két szám: az 1940. évi és az 1942. évi jelent meg. A világháború után hosszabb szünet következett, és az 1848. évi összevont szám az 1943–1948. évek eseményeit tartalmazta. Az utolsó (kettős) szám 1950 októberében jelent meg. Ezzel a térképészeti közlöny húsz év után, minden előzetes bejelentés és indok nélkül megszűnt. Az akkori (ti. az 1950 és 1990 évek közötti időszakról van szó) katonapolitika titoktartási szabályai nem tették lehetővé, hogy bármelyik honvédségi intézmény munkájába – akárcsak folyóirat formájában is – a nagyközönség betekinthesse. Ennek másik sajnálatos következménye volt az is, hogy a katonatérképész szakemberek hosszú időn át publicisztikai fórum nélkül maradtak.

Mindazonáltal a Térképészeti Közlöny húsz éven át összesen megjelent 14 kötete igen fontos helyet töltött be a magyar geodéziai, fotogrammetriai, topográfiai és kartográfiai irodalomban. Elődeink, 75 évvel ezelőtt az első számban megfogalmazott céljaitak mindenkor igyekeztek elérni. Az évforduló alkalmával em-

lékezünk most hálával és nagy tisztelettel rájuk és nagyra becsült törekvéseikre.

Dr. Székely Domokos

IRODALOM

1. Medvey Aurél: Beköszöntő (Térk. Közl. 1930)
2. Rédey István: A Geodézia története (Tankönyvkiadó, Bp. 1966)
3. Balázs L.–Raum F.: Tények és emlékek a Magyar Áll. Földmérés történetéből (Geod. és Kart. 1983/2)
4. Vásárhelyi János: Útravalóul (Térk. Közl. 1948)
5. Raum Frigyes: Magyar Földmérők Arcképcsarnoka I–III. kötet
6. Központi Statisztikai Hivatal 1930–31. évi évkönyvei

EGY SZÉP ESTÉNK VOLT...

A magyar polgári térképészet fellegvárába, a Budapest Bosnyák téri Térképész Székház földszinti tanácstermébe szólt az invitálásom 2005. január 21-én 16 órára, a senior vacsorára.

Az aulában Zsámboki Sándor barátom, a polgári földmérők, térképészek egykori minisztériumi vezetője fogadott, és vezetett a már szépen megterített kistanácsterembe. Előtte a folyosón a kiállított régi térképeknél meg-megálltunk. Egyiknél Sándor azt mondta: „Most lassú, nyújtott díslépésben menjünk, mert egy ősem 200 éves műve előtt haladunk!” Valóban, Zsámboki mester által készített térkép-remekmű előtt haladtunk...

A teremben még csak néhányan voltunk, de később – a zord időjárás ellenére – közel harmincan összejöttünk.

A Szeniorok Tóth Ágoston Klub megjelent tagjait Bartos Ferenc, a MTESz MFTTT főtitkára köszöntötte, és emelte poharát valamennyiünk egészségére.

A jó hangulatot nemcsak a finom vacsora és a még finomabb vörösbőr (asztaltársam, dr. Balla János ny. honvédtérképész, ma gyakorló borász szerint kékfrankos) okozta, hanem az egymást rég nem látott földmérők, polgári és honvédtérképészek találkozása, a találkozás feletti öröme, hogy újra láthatják, hallhatják egymást.

Asztaltársaságunk sok mindenről beszélt. Raum Frigyes, Frici bácsi, a BGTV egykori főmérnöke, a Geodéziai és Kartográfiai Egyesület 49 évvel ezelőtti megalapítója – miután megtudta, hogy térképgyűjtő vagyok – elmondta, hogy régi térképeket a Margithíd pesti hídfőjénél lévő Cartographia Hungarica Antikváriumban lehet venni...

1) Összehasonlítául közlöm néhány fontosabb árucikk korabeli árát: 1 kg kenyér=40 fillér, 1 liter tej=35 fillér, 1 kg cukor=1 Pengő 20 fillér, 1 kg sertéshús=2 Pengő 50 fillér, 1 pár férfi bőrcipő=20 Pengő. [6]

Németh Ferenc ny. honvédtérképész, aki 1953–56 között a Honvéd Térképészeti Intézet Tisztiiskoláján geodéziát tanított, elmesélte, hogy az ötvenes évek elején hogyan mentett meg több tucat szakkönyvet és szakfolyóiratot az enyészettől. Ugyanis a szovjet tanácsadó és a politikai tisztek az Intézetben minden olyan szakkönyvet és szakfolyóiratot, amelyen a Magyar Szentkorona vagy a német birodalmi embléma volt, el akartak égettetni.

Az örökifjú *dr. Horváth Kálmán*, a Budapesti Műszaki Egyetem ny. docense, ma aktív bírósági szakértő, megtudván, hogy öt térképész hadfi veszi körül (*Dusnoki Sándor, dr. Balla János, dr. Soha Gábor, Németh Ferenc* és e sorok írója), cikizni kezdte hát a katonákat. Elmesélte, hogy ifjúkorában – 1926-os születésű – hogyan verte át a katonáorvosokat mindenféle szívpanaszsal. Így nem lett *Horváth Kálmán* se sor-, se továbbszolgáló,

se hivatásos katona, ezzel megelőzte korát, mert ő már 1946-tól megvalósította a hadkötelezettség eltörlését, legalábbis magára vonatkoztatva...

És még sok-sok történetet *dr. Rédey István* professzor úrról, ahogyan az ötvenes években elfoglalta a Műegyetem Geodézia Tanszékét. Előző szolgálati helyén, a Honvéd Térképészeti Intézet Tudományos Osztályán osztályvezető volt, ezredesi rendfokozatban. Történetek szóltak arról – *dr. Horváth Kálmántól* –, hogyan is „polgárisították” a korábbi ezredes urat új kollégái. Hogyan lett a reggel nyolc órai eligazításból féltizes tanszéki megbeszélés...

Így telt ez a szép, emlékezetes esténk. Köszönjük klubunk vezetőinek, köszönjük a szervezőknek!

Csorvási-Csuvár László
ny. honvédtérképész

gpsnet.hu
GNSS Szolgáltató Központ

Valós idejű helymeghatározás

- DGPS korrekciók (országosan)
- RTK korrekciók (korlátozottan)
- EGNOS korrekciók (5 virtuális állomásról)

Utólagos feldolgozáshoz

- 24 órás RINEX fájlok
- 6 órás RINEX fájlok

FŐMI KOZMIKUS GEODÉZIAI OBSZERVATÓRIUM
Tel.: 27/374-980
Fax: 27/374-982